

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCXLIX. ad annum DCLXXVI.

Parisiis, 1644

Concilivm Bracarense III. Habitvm Anno Quarto Vvambani Regis, tempore Adeodati papae, anno Domini DCLXXV. Est prouinciale.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15300

in VIII. Sinduitus per procuratorem, Segobienſis, Anſerico. Subſcribit etiam Rogatus Beatiens. Huius epiſcopatus mentio in aliis ſubſcriptionibus non habetur. Omnes fere epiſcopi ſunt ex metropoli Toletana: nam in X. Concilio Toletano omnes ſubſcribunt, præterquam Palentinæ, Baſtitanæ, Valentinæ, Segobrienſis, qui etiam ad Carthaginenſem prouinciam pertinent.

ANNO
CHRISTI
675.

CONCILIVM BRACARENSE III.

HABITVM ANNO QVARTO VVAMBANI REGIS,
tempore Adeodati papæ, anno Domini DCLXXV.
Eſt prouinciale.

TITVLI CAPITVLORVM.

I. De fide.	quorundam epiſcoporum, qui
II. Vt repulſis omnibus opinionibus ſuperſtitionum, panis tantum & vinum aqua permixtum in ſacrificio offerantur.	in feſtiuitatibus martyrum ad eccleſiam procedentes, appenſis collo reliquiis, ab albatſis diaconibus in ſellulis vectantur.
III. Ne vaſa Domini ſacrata, humanis vſibus ſeruiant.	VII. De * honeſta honoratorum diſciplina.
IV. Ne ſacerdos ſine orario Miſſam audeat celebrare.	VIII. Ne repromiſſione munerum honoris gratia venundetur.
V. Ne ſacerdotes, ſue quicumque ex clero, ſine teſtimonio cum quibuslibet feminis habitent.	IX. Ne * rectores eccleſie plus propria quam eccleſiaſtica iura laborare intendant.
VI. De damnata præſumptione	

* honeſta
te honora-
torum &
diſciplina.

* actores

CAPITVLA.

I.

DECENTER ſatis per diuinum Spiritum in Bracarenſi vrbe collecti de his quæ intra Dei eccleſiam peruerſa actione geruntur tractaturi conuenimus; vt adiuuante nos illo, qui dicit: *Vbicumque fuerint duo vel tres in nomine meo collecti, ibi ero in medio eorum*, pari animo, parique deuotionis ſtudio exurgentes male habitos extirpemus errores. Etenim dum nos in vnum ſynodalis actio aggregaſſet, debitis in ſedibus collocati, pri-

Math. 18.

ANNO
CHRISTI
675.

* fatiga-
uerat, al.
fuscaue-
rat

primum de sanctæ fidei sacramento cœpimus habere sermonem : scilicet ne aut vanitate disputantium , aut nescientia simplicium , erroris quidpiam in hoc sacrosancto sacramento fidei teneretur. Vnde cum omnes nos in vera fide , vt speculum perlustraremus illæfos ; in eo quia nullum nostrorum schismatici erroris * fœdauerat turbo , sed vera nos & simplex in hoc sacramento apostolica ostendit idoneos prædicatio , grates omnipotenti peregrimus Deo. Quam tamen nostræ fidei regulam ipsis verbis atque sententiis commemorando reteximus , quibus eam declaratam esse scimus in Cōuentu Nicæni Concilii. Et ideo : Credimus in vnum Deum Patrem omnipotentem , factorem cæli & terræ , visibilibus omnium & inuisibilibus conditorem : & in vnum Dominum Iesum Christum , Filium Dei vnigenitum : ex Patre natum ante omnia sæcula : Deum ex Deo , lumen ex lumine : Deum verum ex Deo vero : natum , non factum ; homouision Patri , hoc est eiusdem cum Patre substantiæ : per quem omnia facta sunt , quæ in cælo , & quæ in terra : qui propter nos , & propter nostram salutem descendit , & incarnatus est de Spiritu sancto * & Maria virgine homo factus : passus sub Pontio Pilato : sepultus , tertia die resurrexit : ascendit in cælos , sedet ad dexteram Patris : inde * venturus iudicare viuos & mortuos : cuius regni non erit finis. Credimus & in Spiritum sanctum Dominum & viuificantem , ex Patre & Filio procedentem : cum Patre & Filio adorandum , & glorificandum : qui locutus est per prophetas : in vnam catholicam atque apostolicam ec-

Idem Conc.
Tolet. VIII.

* & natus
ex Maria
virgine

* ventu-
rus in
gloria iu-
dicare

clesiam. Confitemur vnum baptisma, in remissionem peccatorum: * carnis resurrectionem mortuorum, & vitam futuri sæculi. Amen.

ANNO
CHRISTI
675.

*expectamus resurrectionem mortuorum,

Post huius sanctæ fidei sacramentum, relatus est in * concione nostrorum omnium, error manifestus pariter & diuersus, qui tanta debet disciplinæ arte retundi, quanta & peruersitate comprobatur * admitti. Quidam enim in sacrificiis Domini relati

*cognitione

*infundi.

sunt lac pro vino, pro vino botrum offerre: eucharistiam quoque vino madidam pro complemento communionis credunt populis porrigendam: & quod peius his omnibus est, quidam sacerdotum in vasis Domini epulas sibi apponunt, & manducare in eis præsumunt. Quidam etiam ex sacerdotibus relati sunt, quod ecclesiasticæ consuetudinis ordine prætermisso, Missam sine orariis audeant dicere, & quod in solennitatibus martyrum reliquias suo collo imponant, & in sellulis non ab aliis se portandos, nisi ab albatis diaconibus credant. Illud quoque, quod plerique sacerdotum absque testimonio cum feminis commorentur, & quod quidam illorum honoratos fratres suos verberibus indiscretis subiiciant: nec non & illud, quod quidam * simoniæ * cupiditate arrepti, quos ordinaturi sunt, sub cautione dimittant; qualiter postquam ordinati fuerint, pecuniam ab ipsis promissam accipiant. Illud quoque quod familiam ecclesiæ in propriis laboribus quassant, damnum rebus dominicis facientes. Quæ omnia, ne confuse viderentur esse prolata, discretis titulorum ordinibus credimus subnectenda.

*Simonis

ANNO
 CHRISTI
 675.

I I.

Cum omne crimen atque peccatum oblati Deo sacrificiis deleatur, quid de cetero pro delictorum expiatione Domino dabitur, quando in ipsa oblatione sacrificii erratur? Audiuius enim quosdam schismatica ambitione detentos, contra diuinos ordines, & apostolicas institutiones, lac pro vino in diuinis sacrificiis dedicare: alios quoque intinctam eucharistiam populis pro complemento communionis porrigere: quosdam etiam non expressum vinum in sacramento dominici calicis offerre, sed oblati visus populos communicare. Quod quam sit euangelicæ atque apostolicæ doctrinæ contrarium, & consuetudini ecclesiasticæ aduersum, non difficile ab ipso fonte veritatis probabitur, a quo ordinata ipsa sacramentorum mysteria processerunt. Cum enim Magister veritatis verum salutis nostræ sacrificium suis commendaret discipulis, non illis lac, sed panem tantum & calicem sub hoc sacramento benedixisse cognoscimus. Ait enim euangelica veritas. *Accepit Iesus panem & calicem, & benedicens dedit discipulis suis.* Cesset ergo lac in sacrificando offerri, quia manifestum & euidens exemplum euangelicæ veritatis illuxit, quod præter panem & vinum aliud offerri non sinit. Illud vero quod pro complemento communionis intinctam tradunt eucharistiam populis, nec hoc prolatum ex euangelio testimonium recipit, vbi apostolis corpus suum & sanguinem commendauit: seorsum enim panis, & seorsum calicis commendatio memoratur. Nam intinctum

De consec. dist. 2. Cum omne crimen.

Id prohibitum est Canone apostolorum 3. ne mel aut lac offeratur præter ordinatio-nem Domini.

Matth. 26.

* expressum vinum

* cognoscimus commendata:

* sacrificio

Julius papa
ad episco-
pos per Æ-
gyptum, tit.
de confec.
d. 2. c. Non
debes.

Omnia hec
ex epist. Ju-
lii papæ ad
episcopos
Ægypti.

panem aliis Christum præbuisse non legimus, ex-
cepto illi tantum discipulo, quem intincta buccella
Magistri proditorem ostenderet; non quæ sacra-
menti huius institutionem signaret. Nam quod de
inexpresso botro, id est, de vuæ granis, populus
communicatur; valde est omnino confusum. Calix
enim dominicus, iuxta quod quidam doctor edisse-
rit, vino & aqua permixtus debet offerri, quia vide-
mus in aqua populum intelligi, in vino vero osten-
di sanguinem Christi. Ergo quando in calice vino
aqua miscetur, Christo populus adunatur, creden-
tium plebs ei, in quem credit, copulatur & iungitur:
quæ copulatio & iunctio aquæ & vini sic miscetur in
calice Domini, vt commixtio illa non possit separari:
nam si vinum tantum quis offerat, sanguis Christi
incipit esse sine nobis; si vero aqua sit sola, plebs in-
cipit esse sine Christo. Ergo quando botrum so-
lum offertur, in quo vini tantum efficientia demon-
stratur, salutis nostræ sacramentum negligitur, quod
per aquam significatur: non enim potest calix Do-
mini esse aqua sola, aut vinum solum, nisi vtrumque
sibi misceatur. Et ideo quia iam ex hoc plurima &
multiplex maiorum emanavit sententia, quorum
pietas in Deum religiosa, horum sacramentorum &
efficientias copiose disseruit, & institutiones verif-
sime declaravit, omnis talis error atque præsum-
ptio cessare iam de cetero debet: ne peruersorum
ordinata compago, * senatum veritatis eneruet. Et ^{statum}
ideo nulli deinceps licitum erit, aliud in sacrificiis di-
uinis offerre, nisi iuxta antiquorum sententias Con-
ciliorum, panem tantum & calicem ^b vino & aqua

ANNO
CHRISTI
675.

permixtum: de cetero aliter quam præceptum est
faciens, tamdiu a sacrificando cessabit, quamdiu
legitima pœnitentiæ satisfactione correctus, ad
* quod gradus sui officium redeat, * quem amisit.

III.

Omni cura omnique studio prouidendum est,
ne hi qui locum videntur regiminis obtinere, con-
tumeliam videantur inferre cælestibus sacramen-
* terribi- tis. Etenim, quod & auditui * horribile, & visui exe-
le, crabile iudicatur, relatum est nobis quod quidam
sacerdotum sacrilega temeritate præcipites, vasa
* come- Domini in proprios vsus assumant, epulasque sibi
dendas in eis * comesuras apponunt. Quod malum & ob-
stupentes deflemus, & deflentes obstupescimus; vt
illic humana temeritas sibi epulum præparet, vbi
sanctum Spiritum cognoscitur aduocasse: & ibi
esum carniū crapulatus assumat, vbi diuina visus
* tantum est celebrasse mysteria; & in quibus * tantæ rei sa-
sibi offer- cramentum pro expiatione delictorum * percepit,
ri sacra- in his expleat voluntatem ludibrii sui. Et ideo hu-
mêta pro * præce- ius de cetero præsumptionis persona, quæ sciendo
pit, in his expleat voluntatem ludibrii sui. Et ideo hu-
ius de cetero præsumptionis persona, quæ sciendo
diuina vasa, vel ministeria, aut in vsus suos transtu-
lerit, aut comedere in his, vel poculum sibi sumen-
dum elegerit, gradus sui vel officii periculum susti-
nebit: ita tamen vt, si de sæcularibus fuerit, perpetua
excommunicatione damnetur, si vero religiosus,
ab officio deponatur. Sub hac quoque damnationis
sententia & illi obnoxii tenebuntur, qui ecclesiasti-
ca ornamenta, vela, vel quælibet alia indumenta,
atque etiam utensilia sciendo in vsus suos transtule-
rint, vel aliis vendenda, vel donanda crediderint.

IV.

ANNO
CHRISTI
675.23. dist. Cum
eccl. instit.De oratio a
nobis supra
dictum est
Concil.
Tol. IV.
cap. 28.

Cum antiqua ecclesiastica nouerimus institu-
tione præfixum, vt omnis sacerdos, cum ordina-
tur, orario vtroque humero ambiatur; scilicet
vt qui imperturbatus præcipitur consistere inter
prospera & aduersa, virtutum semper ornamen-
to * vtroque circumseptus * appareat: qua ratio-
ne tempore sacrificii non assumat, quod se in sacra-
mento accepisse non * dubitatur? Proinde modis
omnibus conuenit, vt quod quisque percepit in
* consecratione, hoc & retinet in oblatione, vel
perceptione suæ salutis; scilicet, vt cum sacerdos ad
solennia Missarum accedit, aut * pro se Deo sacri-
fium oblaturus, aut sacramentum corporis & san-
guinis Domini nostri Iesu Christi sumpturus, non
aliter accedat, quam orario vtroque humero cir-
cumseptus, sicut & tempore ordinationis suæ dig-
noscitur consecratus: ita vt de vno eodemque
orario ceruicem pariter & vtrumque humerum
premens, signum in suo pectore * præferat crucis.
Si quis autem aliter egerit, excommunicationi de-
bitæ subiacebit.

* vtro-
que, al.
vtrumque
* appa-
reat hu-
mero:
qua
* dubitat
* conse-
cratione
honoris
hoc reti-
neat, &
in obl.

* per

* præpa-
ret

V.

Quamquam antiqua Canonum institutio de hu-
iusmodi præsumptione absolutas & multiplices di-
sciplinas atque institutiones ediderit, nos tamen
breuitatis causa, omnem fornicandi occasionem
cupientes auferre, id omnimoda sancimus aucto-
ritate tenendum, vt nullus sacerdotum, siue quis-
quis ille de clero, absque honesto & competenti
testimonio, excepta sola matre, cum quibuslibet

ANNO
CHRISTI
675

feminis secrete se præsumat adiungere; non solum cum extraneis mulieribus, sed nec cum ipsis^d etiam fororibus, vel propinquis; ne licentia fororum, vel propinquarum mulierum, * quisquis ille solutus, familiarior habeatur ad perpetrandum scelus. Huius ergo præceptionis transgressor, sex mensibus se noverit pœnitentiæ legibus subiacere.

*quisquis
solus

VI.

Bona quidem res est, diuina sacerdotibus contrectare mysteria: sed cauendum valde est, ne hoc quisque ad vsum prauitatis suæ intorqueat, vnde soli Deo de bono conscientia placere debuerat: scriptum est enim: *Væ his qui faciunt opus Domini fraudulenter & desidiose.* Vt enim quorundam episcoporum detestanda præsumptio nostro se cœtui intulit dirimenda, agnouimus quosdam de episcopis, quod in solennitatibus martyrum ad ecclesiam progressuri, reliquias collo suo imponant, & vt maioris fastus apud homines gloria intumescat, (quasi ipsi sint reliquiarum arca) Leuitæ albis induti in sellulis eos deportant. Quæ detestanda præsumptio abrogari per omnia debet, ne sub sanctitatis specie simulata vanitas sola præualeat, si modum suum vnius cuiusque ordinis reuerentia non agnoscat. Et ideo antiqua in hac parte & solennis consuetudo seruabitur, vt in festis quibusque arcam Dei cum reliquiis, non episcopi, sed Leuitæ gestent in humeris, quibus & in veteri lege onus id & impostum nouimus & præceptum. Quod si etiam episcopus reliquias per se deportare elegerit, non ipse a diaconibus in sellulis vectabitur, sed potius pedise-

Ter. 28.

1. Par. 15.

qua eo, vna cum populis progressionem procedente, ad conuenticula sanctarum ecclesiarum sanctæ Dei reliquiæ per eundem episcopum portabuntur. Iam vero qui hæc instituta sciendo adimplere distulerit, quamdiu in hoc vitio fuerit, a sacrificando cessabit.

ANNO
CHRISTI
675.

VII.

Dist. 25. Cū
B. Apost.
2. Tim. 4.

Cum beatus Apostolus arguere, obsecrare, vel increpare in omni patientia * præcipiat & doctrina, nouimus quosdam a fratribus tantis cædibus inhonoratos subditos efferuescere, quantas poterant latrocinantium promereri personæ. Et ideo qui gradus iam ecclesiasticos meruerunt, id est, presbyteri, abbates, siue Leuitæ, excepto grauioribus & mortalibus culpis, nullis debeat verberibus subiaceri. Non est dignum vt passim vnusquisque prælatus honorabilia membra sua, prout voluerit, & complacuerit, verberibus subiiciat & dolori, ne, dum incaute subdita percutit membra, ipse quoque debitam sibi subditorum reuerentiam subtrahat: iuxta illud quod quidem sapiens dicit: Leuiter castigatus, reuerentiam exhibet castiganti: * asperitatis nimix increpatio, nec increpationem recipit, nec salutem. Et ideo si quis aliter, quam dictum est, prædictos honorabiles subditos, licentia perceptæ potestatis elatus, malitia tantum crediderit verberandos, iuxta modum verberum quem intulerit, excommunicationis pariter & exilii sententiam sustinebit.

* præcipiat, extra hanc doctrinam, nouimus

D. ad leg.
Aquiliam
Præceptoris.

* asperitas autem nimix increpationis,

VIII.

Vide Brac.
l. c. 5. vbi de

Quia non expedit vt donum sancti Spiritus pecuniis

ANNO
CHRISTI
675.

cuniis comparetur, quamquam ex hoc antiquo-
rum Canonum disciplina, & multiplices maneant,
& diuersæ tamen, quia necesse est vt frequentius
retundatur quod sine intermissione præsumitur,
ideo nouellæ huius institutionis formam instituen-
tes decernimus, vt quicumque pro conferendo
cuiquam sacerdotii gradu, aut munus quodcum-
que, aut promissionem muneris, antequam ordi-
netur, acceperit; vel etiam, postquam ordinatus
fuerit, in aliquo se pro hoc ipso præsumpserit mu-
nerari; siue ille qui dederit, siue qui acceperit, iuxta
sententiam Chalchedonensis Concilii gradus sui
periculum sustinebit.

hac re scri-
psimus.

Iuo p. 5.
cap. 85.

Can. 2.

IX.

Non decet rectores ecclesiæ in suis strenuos, &
in ecclesiasticis rebus esse remissos. Nam quorum-
dam fertur opinio, quod quidam sacerdotum fa-
milias ecclesiæ in suis propriis laboribus quassent,
rei propriæ profectum augentes; dominicis vero
dispendium nutrientes. Vnde quicumque sub hoc
neglectu res diuinas laborare distulerit, speciali pla-
cito distringendus est: qualiter, si de rebus, seu au-
gmentis ecclesiæ quæstum, * vel labores rei propriæ
auxit, vt ex hoc ecclesiasticis rebus aut neglectum
laboris exhibuit, aut minorationem, vel perditio-
nem induxit; quidquid in rebus ecclesiæ * mino-
rationis exhibuit, tantum de rebus propriis eccle-
siæ illi restituat, ex cuius rebus atque suffragiis suos
conuictus fuerit ampliassse labores. Quod si aliquid
pro vtilitatibus ecclesiæ aut substantiæ expendit,
aut dispendii, vel perditionis quidpiam pertulerit;

12. quæst. 4.
Quicum-
que sub
hoc.

* labori-
bus suis
proprie
auxit, &
ex hoc

* minuit,
illi resti-
tuat, ex
cuius re-
bus

si hoc comprobare potuerit, totum illi a rebus eiusdem ecclesiæ reformabitur, pro cuius vtilitibus id expendisse comprobatur. Gratias itaque peragimus omnipotenti Deo. Post hæc, sit pax, salus, & diuturnitas piissimo & amatori Christi domino nostro Vvambano regi, cuius deuotio nos ad hoc decretum salutiferum conuocauit: diuinam postulantes clementiam, vt gloria Christi regnum eius corroboret, vsque ad vltimam senectutem: præstante ipso qui cum Patre & Spiritu sancto vnus viuit, & gloriatur in Trinitate Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

§ SUBSCRIPTIONES.

* Leodecivus in Christi nomine episcopus, cognomento Iulianus, has constitutiones, secundum quod nobis cum sanctis coepiscopis meis, qui mecum subscripserunt, Deo inspirante, complacuit, & relegi & subscripsi. * Leodigius

* Genetivus in Christi nomine ecclesiæ Tudensis episcopus similiter. * Genitinus, al. Genitinus

* Froaricus Deo iubente Portucalensis ecclesiæ episcopus similiter. * Eroaticus

Bela in Christi nomine * Britaniensis ecclesiæ episcopus similiter. * Britolienfis

Isidorus Asturicensis ecclesiæ episcopus similiter.

* Alarius Deo iubente Aurisinae ecclesiæ episcopus similiter. * Hilarius

Rectogenis in Christi nomine Lucensis ecclesiæ episcopus similiter.

Ildulfus, qui cognominor Felix, Iriensis ecclesiæ episcopus similiter.

NOTÆ GARSIAE LOAISÆ.

* *Concilium Bracarense.*] Bracara, hodie Braga, in prouincia Lusitanæ, caput totius regni in spiritualibus. Dicitur Augusta Bracarium Plinio, Βραγαρ Ptolemæo. In veteri nummo sic scriptum est:

RECCESVINTHVS REX.

BRACARA PIVS.

Vocatur Bracaraugusta; inde Bracaraugustani, vt docet vetus inscriptio marmoris insculpta, quam exscripsit Lipsius in libro inscriptionum antiquarum.

ANNO
CHRISTI
675.

ISIDI AVG. SACRVM
LVCRETIA FIDA SACERDOS PERP.
ROM. ET AVG.
CONVENTVS BRACARAVG. V. D.

^b *Vino & aqua.*] De consecrat. dist. 2. Cum omne: & Cyprianus epist. 3. lib. 2. exponens illud: *Bibite vinum quod miscui vobis*, in tota hac epistola id intendit, vt probet, nec calicem cum aqua sine vino recte offerri, neque vinum absque aqua, iuxta Christi traditionem, consecrari. Huius epistolæ meminit D. Augustinus lib. 4. de doct. Christiana, cap. 21. & Concil. Carthag. III. cap. 24. cui D. Augustinus interfuit, sic enim habet: *Vt in sacramentis corporis & sanguinis nihil amplius offeratur quam ipse Dominus tradidit, hoc est, panis & vinum aqua mixtum.* Et habetur de consecrat. dist. 2. cap. In sacramento. Et Innocentius III. errorem eorum correxit, qui dicebant aquam conuerti in phlegma: habeturque libro tertio decretalium titulo de celebratione Missæ, cap. In quadam nostra. Idem Alexander papa & martyr V. a beato Petro in epistola ad omnes orthodoxos: *Non debet (inquit) in calice Domini aut vinum solum aut aqua sola offerri, sed vtrumque permixtum, quia vtrumque ex latere eius in passione sua profluxisse legitur.* Qua de causa sanctus Irenæus calicem vocat temperamentum, libro quarto cap. 47. & calicem mixtum. Et Iulius papa in epistola ad episcopos Ægypti. Ambrosius libro 5. de sacramentis, cap. 1. Sanctus Hieronymus in Marcum, cap. 14. Damascenus libro 4. de orthodoxa fide, cap. 14. Duas hæreses euertit Concilium Trullanum; Can. 32. alteram Hydroparastatarum, qui aqua sola in sancti calicis sacrificio utebantur, (Epiphanius hæresi 30. & 42. de Aquariis, & Augustinus hæresi 44. ad Quodvultdeum, & de ecclesiasticis dogmatibus, cap. 75. *Non debet (inquit) pura aqua inferri, vt quidam sobrietatis falluntur imagine, sed vinum cum aqua mixtum,*) alteram Armeniorum, qui non nisi vinum purum offerunt. Cuius erroris meminit Theophylactus ad cap. 19. Ioannis. Nicephorus lib. 18. cap. 53. Demum Synodus magna Tridentina sess. 22. Can. 9. *Si quis dixerit aquam non miscendam esse vino in calice offerendo, eo quod sit contra Christi institutionem, anathema sit.* Trullana Synodus, quæ sub nomine VI. Synodi circumfertur, Canone 57. vetat ad altare mel & lac offerre: & Canon apostolorum 3. Si quis episcopus.

Cap. 2.
Aqua vino
miscēda est
in consecra-
tione cali-
cis.
Prou. 9.

^c *Antiqua Canonum.*] Vt patet libro 3. decret. tit. de cohabitatione clericorum & mulierum. Concilium Constantinop. VI. cap. 5. & 27. qu. 1. Si quis. Bene ait Augustinus psal. 50. & lib. 50. hom. 21. Mulier longe, libido prope.

Cap. 5.

^d *Etiam sororibus.*] Concilio I. Nicæno cap. 3. contrarium cauetur, videlicet, vt liceat episcopo & presbytero matrem, sororem, amitam, & eas etiam personas habere, quæ suspicionem omnem effugiant. Concilium Carthagin. III. c. 17. hanc vltierius indulgentiam

Quarū mulierum cohabitationem clericus vitare debeat.

Concil. Tom. 15.

Zzz ij

extendit, videlicet, *Vt cum clericis sola matres, auia, matertera, amita, sorores, & filia fratrum aut sororum, & quacumque ex familia, domestica necessitate, etiam antequam ordinarentur, iam cum eis habitabant; vel si filii eorum, iam ordinatis parentibus, uxores acceperint, aut seruis non habentibus in domo, quas ducant, aliunde ducere necessitas fuerit.* Atque huic Concilio D. Augustinus ipse subscripsit, sed quod aliis concessit sibi ipsi interdixit: nam feminarum, & in eis sororis & fratris filia contubernium & familiaritatem vitauit; quippe qui dicere solebat: Etsi propinqua mulieres suspectae non essent, tamen quae ad eas venirent posse suspicionem efficere. De poena quam incurrunt eae mulieres quae contra interdictum clericis cohabitant, habes Concil. Hispalensi I. cap. 3. Conc. Matisconensi Can. 2. cauetur vt nulla mulier in cubiculo episcopi, absque duobus presbyteris, aut certe diaconis, ingredi permittatur. Et Conc. Carthag. I. cap. 3. ex sententia Grati episcopi decernitur, vt in vna domo nullus clericus cum extranea femina commoretur, & cap. 4. neque cum viduis, nisi fuerint germanitate coniuncti. Idem Concilium Carthag. IV. Can. 102. Idem Lucius papa XXI. a Petro, in epistola ad episcopos Galliae & Hispaniae: *Clericus solus (inquit) ad feminae tabernaculum non accedat, neque frequenter properet, sine maioris natu sacerdotis iussione: & ne solus presbyter cum sola femina fabulas misceat: & si quid agnitum fuerit, & ille deponatur, & illa a liminibus ecclesiae arceatur.* Et vt nullus clericus cum extranea habitet femina, nisi soror, aut proxima fuerit, habetur dist. 81. cap. Clericus solus. Gregorius magnus Ianuario episcopo Calaritano, epist. 26. & per totam dist. 81. idem multis sanctorum patrum testimoniis decernitur.

Cap. 6.
Cultus reli-
quiarum re-
ligiosus est.

Intelligit A-
thanasium.

Reliquias collo suo.] Reliquias sanctorum debito honore esse venerandas decretum est Concilio Nicæno II. act. 1. in confess. catholica act. 3. *Seruator (inquit) noster Christus fontes salutes sanctorum reliquias nobis reliquit, multis modis beneficia in debiles fundentes, unguentum redolentis suauitatis scaturientes; & vt inquit magnus doctor, cui ab immortalitate nomen est: Martyrum ossa morbos fugant, in firmis medicantur, caecis visum impartiunt, lepras mundant, tentationes & mæores soluunt; atque id per Christum, qui in ipsis habitat.* Hæc Nicæna Synodus aduersus Iconoclastas. Concilio Trid. sess. 25. sic dicitur: *Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Christo viuentium sancta corpora, quae viua membra fuerunt Christi, & templum Spiritus sancti, ab ipso ad æternam vitam suscitanda, & glorificanda, a fidelibus veneranda esse, per quae multa beneficia a Deo hominibus præstantur.* Et alia multa de hac re scripta sunt a viris piis & doctis, aduersus impiam hæreticorum audaciam, sanctorum corpora, quae fuerunt Spiritus sancti organa, & viua membra, odio & armis oppugnatum. Præsertim probat reliquiarum antiquissimum cultum sanctus Clemens lib. 6. const. apost. cap. 29. ex contactu cadaueris Elisæi prophetae mortuum suscitantis 4. Reg. 23. Idem Cyril. Hierosol. catech. 18. Et Iosephi ossa iam vita functi prophetantia Eccle. c. 49. August. serm. 29.

ANNO
CHRISTI
675.

de sanctis sic inquit: *Si opem ferre poterat umbra corporis Petri, quanto magis nunc plenitudo virtutis: si tunc supplicantibus proderat aura quaedam pertransientis, quanto magis nunc gratia permanentis. Merito per omnes Christi ecclesias, auro preciosius habetur ferrum illud pœnalarum vinculorum. Si tam medicabilis obumbratio visitantis, quanto magis catena vincientis.* Hæc August. Idem probat Basilius hom. 40. ad martyres. Rufin. lib. 1. cap. 35. Sozom. lib. 3. cap. 18. Theod. lib. 3. cap. 10. Verum D. Ambrosius de cultu reliquiarum sic inquit serm. 92. *Honoremus beatos martyres, principes fidei, intercessores mundi, pracones regni, coheredes Dei. Quod si dicas mihi: Quid honoras in carne iam resoluta atque consummata, de qua iam Deo nulla cura est? Et ubi est illud, carissimi, quod ipsa veritas loquitur per Prophetam: Preciosa (in-^{Psalm. 115,}quit) est in conspectu Domini mors sanctorum eius.* Et paulo post: *Honoro ergo in carne martyris exceptas pro Christi nomine cicatrices; honoro viventis memoriam, perennitatem virtutis; honoro per confessionem Domini sacros cineres.* Rursus: *Cur autem non honorent corpus illud fideles, quod reuerentur demones, quod affixerunt in supplicio, sed glorificant in sepulcro? Honoro itaque corpus quod Christus honorauit in gladio, quod cum Christo regnabit in calo.* Ultimo apponam sancti Hieronymi fragmentum, ex libello aduersus Vigilantium Barcinonensem presbyterum, vel potius aduersus dormientes huius temporis hæreticos scriptum: *Ergo sacrilegi sumus (inuehitur in Vigilantium) quando apostolorum basilicas ingredimur? Sacrilegus fuit Constantinus imperator, qui sanctas reliquias Andrea, Luca, & Timothei transtulit Constantinopolim, apud quas demones rugiunt, & inhabitatores Vigilantium se sentire presentiam consicentur? Sacrilegus dicendus est & nunc Augustus Arcadius, qui ossa beati Samuelis longo post tempore de Iudæa transtulit in Thraciam? Omnes episcopi non solum sacrilegi, sed & fatui iudicandi, qui rem vilissimam, & cineres dissolutos in serico & vase aureo portauerunt? Stulti omnes ecclesiarum populi, qui occurrerunt sanctis reliquiis, & tanta letitia, quasi presentem viventemque prophetam cernerent, susceperunt, vt de Palastina vsque Calchedonem iungerentur populorum examina, & in Christi laudem vna voce resonarent? Videlicet adorabant Samuelem, & non Christum, cuius Samuel, & Leuita, & propheta fuit.* Hæc Hieronymus. Possimus nos, quod ille de Arcadio sui temporis imperatore dixit, de Philippo Hispaniæ rege catholico & piissimo dicere, aduersus hæreticos huius sæculi. *Sacrilegus & nunc dicendus est Philippus, qui reliquias beati Eugenii, & Leocadiæ humeris impositas pie & religiose in ecclesiam Toletanam, Philippo filio, & aliis principibus sociatus, immisit? & in cœnobio D. Laurentii, ab ipso mira structura exædificato, conquistata ex omni Christiano orbe magno studio sanctorum beatas reliquias vasis auro & gemmis clarissimis, & fulgentibus, & cælati, distinctis, magno cultu & religione colit & veneratur? ita vt Philippus princeps natu maximus, adolescens summæ spei, soleat, detecto capite, genibus flexis, eisque innixus, puluerem vasorum abstergere.*

¶ *Subscriptiones.*] Bracarense II. actum fuit æra 610. anno 2. Mironis regis. Tertium vero post elapsos centum & tres annos, æra 713. Verum ex eadem prouincia in aliis Conciliis interfuerunt episcopi: vt Alarius, siue Hilarius, Aurefinæ ecclesiæ, qui successit Sonæ, qui in VIII. Tolet. subscribit. Bela Britaniensis, vel Britoniensis, vt est in Bracarenfi II. qui successit Seruodei, in VIII. Froaricus Portucalensis, qui Flauio, in X. Tolet. Genetius Tudenfis, qui Beato, in VIII. Isidorus Asturicensis, qui Elpidio, in X. Tolet. Ildulfus Felix Iriensis qui Vincibili in VIII. Tolet. Leodecisius Iulianus Bracarenfis, qui Fructuoso, in X. Tolet. Rectogenis Lucensis, qui Hermenfredo, in X. Tolet.

ANNO
CHRISTI
675.

EPISCOPATVS METROPOLIS BRACARENSIS.

<i>In III. Bracarenfi.</i>	<i>In II. Bracarenfi.</i>	<i>In Conc. apud Lucũ.</i>
Bracara.	Bracara.	Luco.
Aurefina.	Egitania.	Astolica.
Tude.	Conimbrica.	Auria.
Astolica.	Viseo.	Britonia.
Iria.	Lameco.	Tude.
Portucale.	Magneto.	Iria.
Britania.		
Luco.		

In codicibus manuscriptis sunt subscriptiones, vt posuimus: vnde corrupte in aliis ponitur Iulianus Hispalensis. Bela Britaniensis est in manuscripto. Est Bela nomen Gothicum, nunc generosæ familiæ Ayale gentile.

V I T A,
D O N I P A P Æ.

¶ **D**ONVS, natione Romanus, ex patre Mauricio, ^b fedit annum vnum, menses quinque, dies decem. Hic atrium beati Petri apostoli superius, * quod est ante ecclesiam in quadriporticũ magnis marmoribus strauit, sed & ecclesiam apostolorum sitam via Ostiensi, vt decuit, restaurauit, atque dedicauit. Itemque ecclesiam sanctæ Euphemie positam via Appia similiter dedicauit. Clerum quoque diuersis ordinibus & honoribus ampliavit. Hic reperit in vrbe Roma, in monasterio quod appellatur Boetianum, Nestorianitas, monachos Syros, quos per diuersa monasteria diuisit. In quo prædicto monasterio monachos Romanos instituit. Huius temporibus ec-

ANNO
CHRISTI
676.
* quod
paradisus
dicitur.